

10.01.2019

МОН: 2019 року наукові установи почнуть оцінювати за новими правилами

Цьогоріч в Україні почнеться оцінювання наукових установ за новими правилами – його проводитимуть незалежні експерти на основі єдиних, прозорих критеріїв, з урахуванням специфіки кожного закладу. Від результатів залежатиме рівень державної підтримки ([Урядовий портал](#)).

Старт державній атестації відкриває наказ Міністерства освіти і науки України від 17.09.2018 р. № 1008 «Деякі питання державної атестації наукових установ», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 28 грудня 2018 р., яким затверджено методику оцінювання, а також положення про експертні групи та експертну комісію. Він діє з 2 січня 2019 р., а оприлюднений 9 січня 2019 р..

«Протягом останніх двох років ми разом із науковою спільнотою провели серйозну підготовчу роботу, щоб із 2019 року почалася передбачена законом атестація наукових установ за новими правилами. Зокрема, Урядом було прийнято Порядок атестації, в який заклали дві найважливіші речі. Перше – оцінювати результати діяльності установ будуть не Міністерства та Президії академій наук, у підпорядкуванні яких перебувають ці установи, а незалежні експерти. Причому оцінюватимуть на основі прозорих і зрозумілих кількісних показників. Так ми мінімізуємо конфлікт інтересів. Друге – створено основу для того, щоб державна підтримка установи на пряму залежала від ефективності її роботи: кращі отримуватимуть більше, а неефективні мають бути реорганізовані чи ліквідовані. Зараз ми затвердили методику, де прописали, як саме має проводитися оцінювання, за якими критеріями, як визначатиметься оцінка та класифікаційна група установи тощо», – зазначив заступник Міністра освіти і науки України М. Стріха.

Наприклад, під час оцінювання враховуватимуть такі показники, як результати наукової діяльності за останні 3 роки, стратегія розвитку на наступні 5 років, публікаційна активність, ефективність використання ресурсів, рівень міжнародної інтеграції, кадровий потенціал тощо. При цьому обов'язково враховуватиметься специфіка різних галузей наук та особливостей діяльності наукових установ різних профілів – природничих, гуманітарних, військових та інших.

Оцінювання проводитимуть експертні групи, що створюватимуться за різними науковими напрямками, а результати атестації визначатиме єдина експертна комісія.

Для проходження державної атестації установа повинна буде подати до МОН заявку та відповідні інформаційні матеріали, на основі яких визначатиметься класифікаційна оцінка установи (розраховується в спеціальній формі за 4 групами конкретних показників) та рейтингова оцінка установи (виставляється експертною групою на підставі вивчення всіх наданих матеріалів).

Залежно від класифікаційної та рейтингової оцінок експертна комісія визначатиме атестаційну оцінку й відноситиме установу до однієї з чотирьох класифікаційних груп:

- наукові установи-лідери;
- стабільні наукові установи, що можуть бути провідними за певними напрямками наукових досліджень;
- наукові установи, що є унікальними у певній галузі, але демонструють невисокий рівень розвитку потенціалу;
- наукові установи, для яких наукова, науково-технічна або інноваційна діяльність перестали бути основним видом діяльності, які не є унікальними у відповідній галузі та втратили перспективи розвитку.

Як і раніше, атестація проводитиметься не рідше ніж раз на 5 років і буде обов'язковою для:

- наукових установ державної, комунальної форм власності;
- наукових установ, у статутних капіталах яких є частка, що належить державі;
- наукових установ Національної академії наук, національних галузевих академій наук.

Передбачається, що процес подання матеріалів та оцінювання відбуватиметься через спеціальну інформаційно-аналітичну систему, створення якої наразі перебуває на фінальному етапі. Після запуску системи, формування експертної комісії та експертних груп почнеться державна атестація перших установ. Планується, що за цей рік пройти її зможуть понад 100 наукових установ.

Варто зауважити, що 2019 р. також має початися державна атестація вишів у частині провадження ними наукової (науково-технічної) діяльності за науковими напрямками, найкращі з яких зможуть отримати базове фінансування на науку. Відповідна методика оцінювання вже створена та перебуває на стадії погодження і затвердження.

Нагадуємо, що цього року серед [пріоритетів](#) роботи МОН у сфері науки – старт роботи Національного фонду досліджень, діяльність центрів колективного користування науковим обладнанням у закладах вищої освіти, впровадження базового фінансування науки у вишах.